

Retningslinjer

Vågan kommune

- Skoletilhørighet og skolebytte -

Innhold

HISTORIKK	4
FORMÅLET MED RETINGSLINJENE	4
OM SKOLETILHØRIGHET	4
Opplæringsloven § 8-1	4
Kommentarer til Opplæringsloven § 8-1	5
Om fritt skolevalg	5
OM SKOLEKRETSE I VÅGAN KOMMUNE	6
Antall og navn på skolekretsene	6
Geografisk angivelse av skolekretsene	6
OM SKOLERETTE I VÅGAN KOMMUNE	6
MYNDIGHET TIL Å FATTE VEDTAK I SAKER OM SKOLETILHØRIGHET OG -SKYSS	7
GENERELT OM SAKSBEHANDLING VED SØKNAD OM SKOLEBYTTE OG -SKYSS	7
Hensyn	7
Myndighet til å søke om skolebytte og -skyss	7
Formkrav til søknaden	7
Krav til innhold av søknad	7
Krav til saksbehandlingen og vedtaket	8
RETNINGSLINJER - SKOLESTARTERE (1.KLASSE)	9
Hovedregel	9
Unntak 1	9
Unntak 2	9
Unntak 3	9
Saksbehandlingen ved innskriving for skolestartere	9
Saksbehandlingen ved ønske om å starte på annen skole	10
RETNINGSLINJER - SKOLEBYTTE PGA FLYTTING	11
Hovedregel	11
Nærmere om flytting etter skolestart	11
Definisjoner	11
Flytting innenfor egen kommune	11
Hovedregel – begge foresatte/ familie flytter	11
Hovedregel – en foresatt flytter	11
Unntak – fortsette på skolen en flytter fra ut skoleåret	11
Flytting fra Vågan kommune til annen kommune	12
Hovedregel – begge foresatte/ familie flytter	12
Hovedregel – en foresatt flytter	12
Unntak	12
Flytting fra annen kommune til Vågan kommune	12
Hovedregel – begge foresatte/ familie flytter	12
Hovedregel – en foresatt flytter	12
Unntak	12
Elever bosatt og folkeregistrert i andre kommuner	13
Elever bosatt i Vågan kommune som søker om skoleplass utenfor kommunen	13
RETNINGSLINJER - SKOLEBYTTE AV ANDRE GRUNNER ENN FLYTTING - gml	14
Generelt	14
Hovedregel	14

RETNINGSLINJER - SKOLEBYTTE AV ANDRE GRUNNER ENN FLYTTING - reviderte	15
Generelt.....	15
Om søknaden	15
Hovedregel	15
Unntak	15
Saksbehandlingen.....	15
Nærmere om mistriksel.....	16
Definisjon.....	16
Rettslige grunnlag.....	16
Opplæringsloven § 9a-1.ledd	16
Opplæringsloven § 9a-2. 3. og 4.ledd	16
Opplæringsloven § 9a-3.	16
Vurderingen.....	17
Utgangspunktet.....	17
Unntak	17
Vurderingen og saksbehandlingen	17
Nærmere om mobbing.....	18
Definisjon.....	18
Rettslige grunnlag.....	18
§ 8-1. 4.ledd.....	18
§§ 9A-1, 9A-2 og 9A-3.....	18
Vurdering.....	18
Utgangspunktet.....	18
Unntak - mobberer	19
Unntak – den som blir mobbet	19
Saksbehandlingen.....	19
Generelt.....	19
Særlige saksbehandlingsrutiner i mobbesaker	20
RETNINGSLINJER - SKOLESKYSS OG SKYSSUTGIFTER TIL/ FRA SKOLE VED SKOLEBYTTE..	21
Rettslige grunnlag.....	21
Opplæringsloven § 7-1.	21
Uttalelse fra Utdanningdirektoratet	21
Presisering	21
Hovedregel	21
Unntak 1 – avstand fra hjem til skole.....	22
Unntak 2 –Skolebytte på grunn av andre forhold.....	22
Særlig om det tilfelle eleven ikke hadde rett til skoleskyss før skolebytte ble gitt	22
Særlig om det tilfelle eleven hadde rett til skoleskyss før skolebytte ble gitt	22
Særlig om Barn i SFO	22
Saksbehandlingen vedrørende skoleskyss ved skolebytte	23

HISTORIKK

I Vågan kommune ble det i 2005 utarbeidet egne retningslinjer omhandlende skolebytte. Retningslinjene hadde tittelen «retningslinjer ved ønske om flytting av elever mellom skoler i Vågan kommune.

Med bakgrunn i tidsaspektet, samt behov for å ha retningslinjer som beskriver mer i detalj gjeldende praksis både rundt skoletilhørighet ved skolestart, skoletilhørighet ved flytting, skoletilhørighet på grunn av andre særlige forhold, og at det ikke fantes noe nedtegnet rundt hvordan Vågan kommune praktiserte saker om skoleskys, har administrasjonen foretatt en revisjon av eksisterende retningslinjer og utdypet temaene noe.

FORMÅLET MED RETINGSLINJENE

Disse retningslinjene omhandler temaene skoletilhørighet, skolebytte og skoleskys i Vågan kommune. Formålet med retningslinjene er å

1. Beskrive de skolekretser vi har i Vågan kommune
2. Avklare hvilken skolekrets den enkelte elev tilhører/ «sogner til»
3. Beskrive hvordan skoleretten praktiseres i Vågan kommune
4. Beskrive regler og prosesser for skolestartere
5. Beskrive regler og prosess om skolebytte på grunn av flytting
6. Beskrive regler og prosesser om skolebytte på grunn av andre forhold
7. Synliggjøre i hvilke unntakstilfeller skolebytte likevel kan være aktuelt
8. Synliggjøre saksbehandlingsreglene i skolebyttesaker
9. Beskrive regler og prosesser ved søknad om skoleskys

Oppnåelse av disse formålene vil bidra til at alle har samme forståelse for status que slik at hensynet til likebehandling ivaretas på en god måte.

OM SKOLETILHØRIGHET

Opplæringsloven § 8-1

Bestemmelsen lyder følgende:

«Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til. Kravet i § 38 første leddet bokstav c i forvaltningslova om kunngjering i Norsk Lovtidend gjeld ikkje.

To eller fleire kommunar kan avtale at område i ein kommune soknar til ein skole i nabokommunen. Elles gjeld retten etter første ledd første punktum. Kommunane må gi likelydande forskrift om kva for område i kommunane som soknar til denne skolen. Kommunane skal opprette ein skriftleg samarbeidsavtale. Kommunestyret vedtar sjølv avtalen og endringar i denne. Samarbeidsavtalen skal minst innehalde fråsegn om:

- a) opprekning av avtalepartane og kva kommune som skal drifte skolen som dei gitte områda soknar til
- b) det økonomiske oppgjeret mellom kommunane, som kostnader til skyssordning
- c) varigheita på avtalen
- d) reglar for å tre ut av og avvikle samarbeidet, og
- e) anna som etter lov krev avtale.

Etter søknad kan eleven takast inn på annan skole enn den eleven soknar til.

Når omsynet til dei andre elevane tilseier det, kan ein elev i særlege tilfelle flyttast til ein annan skole enn den skolen eleven har rett til å gå på etter første leddet. Før det blir gjort vedtak om å flytte ein elev, skal ein ha prøvd andre tiltak. Når det er nødvendig, kan eleven flyttast til ein skole utanfor kommunen, men ikkje slik at eleven må flytte ut av heimen eller at skoleskyssen blir uforsvarleg¹ lang».

Kommentarer til Opplæringsloven § 8-1

§ 8-1 1.ledd angir hovedregelen i Norge. Den beskriver to alternative måter å regulere hvilken skole en elev har rett til å gå på. Det første alternativet angir retten ut fra avstand fra bostedsadresse til skole (nærskoleprinsippet). Avstand måles på vei og ikke luftlinje. Det andre alternativet angir retten ut fra hvilken skole en sogner til. Med «sogner til» forstås at det er tatt positivt stilling hvilket område som ligger til definerte/ navngitte kretser.

§ 8-1 3.ledd angir ett unntak fra hovedregelen. Den setter krav til at det må søkes om å få bytte skole og at kommunen gir dispensasjon for det.

§ 8-1 4.ledd er en særbestemmelse som gir kommunen under visse vilkår mulighet til å tvangsflytte en elev når hensynet til andre elever på skolen tilsier det.

Om fritt skolevalg

Bestemmelsen i Opplæringsloven § 8-1 er ikke til hinder for at en kommune definerer skoleretten til å gjelde for hele kommunen. En slik skolerett vil betegnes som «fritt skolevalg».

Fritt skolevalg innebærer at foreldre, etter søknad, kan få plass ved en annen skole enn den de etter bostedsadressen hører til.

Fritt skolevalg blir hovedsakelig benyttet i større byer. Det settes som regel som betingelse for slikt skolebytte at det er ledig plass ved den skolen en ønsker å gå på.

OM SKOLEKRETSENE I VÅGAN KOMMUNE

Antall og navn på skolekretsene

I Vågan kommune er det 9 skolekretser. Disse er:

1. Digermulen
2. Laupstad
3. Laukvik
4. Skrova
5. Svolvær
6. Kabelvåg
7. Henningsvær
8. Sydal
9. Gimsøy

Geografisk angivelse av skolekretsene

Det fremkommer ikke noe eget dokument som angir en konkret geografisk oversikt eller beskrivelse hvor grensene mellom disse skolekretsene går.

Ved Stortings- og kommunevalg er kommunen delt inn i 10 valgkretser. Avviket i forhold til skolekretser er at Storemolla er egen valgkrets mens den er en del av Digermulen skolekrets.

Det legges til grunn at skolekretser og valgkretser er de samme med unntak av overnevnte

Det har ikke vært noen disputt om hvilken skolekrets en elev tilhører.

OM SKOLERETTEN I VÅGAN KOMMUNE

Det praktiseres ikke fritt skolevalg i Vågan kommune.

Elevenes rettigheter er knyttet opp til den skolen som de søker til, jf. Opplæringsloven § 8-1 1.ledd 1.setning. Det er denne forbindelse foresattes adresse i Folkeregisteret som er utgangspunktet og avgjørende for retten.

I Vågan kommune gis det unntaksvis, og under gitte vilkår, åpning for å la en elev gå på annen skole enn den skole som følger av hvor en er folkeregistrert.

Nærmere om de forskjellige unntakene og prosessene finner du i de påfølgende avsnittene.

MYNDIGHET TIL Å FATTE VEDTAK I SAKER OM SKOLETILHØRIGHET OG -SKYSS

Kommunelovens § 23 nr. 4 angir at kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å ta avgjørelser i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell karakter, så sant dette ikke er i strid med lov, forskrift eller reglement, eller hvor kommunestyret ikke har bestemt noe annet.

Av administrativt delegasjonsreglement kapittel 1 (Generelt del) i 2. avsnitt fremgår det at rådmannen delegerer videre sin beslutningsmyndighet til enhetslederne slik:

«Enhetsleder gis myndighet, innenfor sin enhets myndighetsområde, til å avgjøre saker som regnes som kurante og av ikke prinsipiell betydning, når dette ikke er i strid med den myndighet som kommunestyret har lagt til formannskapet, annet organ, rådmann eller annen enhetsleder».

Av samme reglement kapittel 8 (delegasjon til skole- og barnehageavdelingen) i 2. avsnitt 3. kulepunkt at leder for enheten gis myndighet i følgende saker:

«Kretstilknytning, - elever som etter sakkyndig vurdering søkes til annen skole enn den de naturlig sokner til».

Myndigheten til å fatte vedtak i saker gjeldende skoletilhørighet og -skyss i Vågan kommune ligger hos skole- og barnehageavdelingen.

GENERELT OM SAKSBEHANDLING VED SØKNAD OM SKOLEBYTTE OG -SKYSS

Hensyn

Hensynet bak disse saksbehandlingsreglene er å sikre likebehandling av alle som søker om skolebytte og skoleskyss i Vågan kommune.

Myndighet til å søke om skolebytte og -skyss

Retten til å søke om skolebytte og -skyss ligger hos foresatte eller annen person som er oppsatt som verge for aktuell elev.

Det betyr at verken elev eller andre som opptrer på vegne av eleven har adgang til å fremme slik søknad. Fremmes det krav fra andre enn foresatt eller oppnevnt verge skal saken avvises.

Formkrav til søknaden

Foresatte/ verge må sende skriftlig søknad til Vågan kommune. Søknaden skal sendes til Vågan kommune v/servicetorget. Likestilt med søknad pr. papir er elektronisk sendt pr. e-post. Søknaden skal være signert av bemyndiget person.

Krav til innhold av søknad

Søknaden må begrunnes. Det betyr at det må fremgå klart hvorfor foresatte/ verge mener skolebytte må finne sted eller hvorfor skoleskyss skal dekkes.

Krav til saksbehandlingen og vedtaket

Vedtakene er enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2 1.ledd bokstav b.

Dette medfører at forvaltningsloven regler skal følges. Det betyr i korthet at reglene om veiledningsplikt i §§ 11, saksbehandlingstid i § 11 a, om forhåndsvarsling i § 16, om forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt i § 17, skriftlighetskravet i § 23, om begrunnelsens innhold i § 25, om klagerett og klagefrist i §§ 28 og 29 får anvendelse i disse sakene.

For Vågan kommunen er det besluttet at enkeltvedtaket skal signeres av to personer. Vedtak skal foruten skole- og barnehageavdelingen signeres av overordnet leder.

RETNINGSLINJER - SKOLESTARTERE (1.KLASSE)

Hovedregel

Elever som skal begynne på skole i Vågan kommune starter på den skolen «dei soknar til», dvs. den skolen som ligger i den skolekrets vedkommende er folkeregistrert.

Unntak 1

I Vågan kommune gis det, etter søknad og under gitte vilkår, åpning for å la en elev gå på annen skole enn den skole som følger av hvor en er folkeregistrert.

Unntak 2

Søsken til elever som allerede har fått innvilget søknad om skolestart på annen skole enn nærskolen, gis, etter søknad, samme rett når de begynner i første klasse

Unntak 3

I de tilfeller der det er avvik mellom faktisk bostedsadresse og folkeregistrert adresse har eleven rett til å gå på den skolen i den skolekrets hvor vedkommende faktisk bor.

Saksbehandlingen ved innskriving for skolestartere

I Vågan kommune er det lik innskrivingsdato for alle grunnskolene. Innskrivingen skal finne sted medio desember året før skolestart.

Innskrivingsdatoen fastsettes konkret av rektorene i fellesskap. Fastsettelsen skal være besluttet innen 31.august.

Skole- og barnehageavdelingen skal i samråd med rektorene på grunnskolene utarbeide egen annonse i lokalavisene som tilkjenne gir dato for innskriving. Slik annonsering skal skje primo oktober.

Den enkelte grunnskole ved rektor har ansvaret for og innhenter oversikt over hvilke skolestartere som er på den aktuelle skole. Dette gjøres pr 1.desember som danner grunnlaget for retten til hvor en skal gå på skole. Dette gjøres ved at skolen innhenter opplysninger fra Folkeregisteret, samt i dialog med skole- og barnehageavdelingen og barnehagene som har kunnskap om skolestartere i de respektive barnehagene.

For elever som kommer til kommunen etter at innskrivingen er foretatt må foresatte ta kontakt med skole- og barnehageavdelingen. Skole- og barnehageavdelingen vil videreformidle den det gjelder til rette skolekrets for innskriving.

Saksbehandlingen ved ønske om å starte på annen skole

Hvis foresatte ønsker at barnet deres skal begynne på en annen skole i kommunen må det søkes skriftlig om dette.

Søknad om skolestart på annen skole enn den skole en sogner til/ er nærmest må foreligge senest 1.november året før skolestart, dvs. ca. 1 ½ måned før ordinær innskriving.

Begrunnelsen for dette er at det da kan gjøres en grundig saksbehandling og fattes vedtak før innskriving på skolene blir gjennomført i desember.

For øvrig gjelder de regler/ prinsipper som fremkommer under avsnittene «Myndighet til å fatte vedtak i saker omhandlende skoletilhørighet og skoleskyss» og «Generell saksbehandling ved søknad om skolebytte».

RETNINGSLINJER - SKOLEBYTTE PGA FLYTTING

Hovedregel

Elever som skal begynne på skole i Vågan kommune starter på den skolen «dei soknar til», dvs. den skolen som ligger i den skolekrets vedkommende er folkeregistrert.

Nærmere om flytting etter skolestart

Definisjoner

Med flytting forstås de tilfelle en elev

- a. flytter fra en skolekrets til en annen skolekrets i kommunen
- b. flytter fra Vågan kommune til en annen kommune
- c. flytter fra en annen kommune til Vågan kommune

Flytting innenfor egen kommune

Hovedregel – begge foresatte/ familie flytter

Hvis begge foresatte/ familie flytter til annen skolekrets i løpet av skoleåret, skal eleven bytte skole til ny nærskole.

Retten og plikten til ny skole inntreer fra 1. i påfølgende måned etter at ny bostedsadresse fremkommer av Folkeregisteret, eller når det på annen måte kan dokumenteres at flytting har skjedd eller vil finne sted innen kort tid. Med kort tid forstås her innen 4 uker.

Hovedregel – en foresatt flytter

Hvis en elev flytter fra en foresatt til annen foresatt med adresse i annen skolekrets i løpet av skoleåret, skal eleven bytte skole til ny skole.

Retten og plikten til ny skole inntreer fra 1. i påfølgende måned etter at ny bostedsadresse fremkommer av Folkeregisteret, eller når det på annen måte kan dokumenteres at flytting har skjedd eller vil finne sted innen kort tid. Med kort tid forstås her innen 4 uker.

Unntak – fortsette på skolen en flytter fra ut skoleåret

Elever som flytter i skoleåret, og ny adresse fremkommer av Folkeregisteret, kan etter søknad få gå på den skolen de har vært tilknyttet til ut skoleåret når faktisk flytting til ny skolekrets finner sted etter 1. januar.

I de tilfeller der flyttingen finner sted før 1.januar gjelder ikke denne unntaksbestemmelsen slik at eleven skal bytte skole fra 1. i påfølgende måned.

Flytting fra Vågan kommune til annen kommune

Hovedregel – begge foresatte/ familie flytter

Hvis foresatte flytter til annen kommune i løpet av skoleåret, skal eleven bytte skole til ny nærskole i ny kommune.

Retten og plikten til ny skole inntreer fra 1. i påfølgende måned etter at ny bostedsadresse fremkommer av Folkeregisteret, eller når det på annen måte kan dokumenteres at flytting har skjedd eller vil finne sted innen kort tid. Med kort tid forstås her innen 4 uker.

Hovedregel – en foresatt flytter

Hvis en elev flytter fra en foresatt til annen foresatt med adresse i annen kommune i løpet av skoleåret, skal eleven bytte skole til ny skole i ny kommune.

Retten og plikten til ny skole inntreer fra måneden etter at ny bostedsadresse fremkommer av Folkeregisteret, eller når det på annen måte kan dokumenteres at flytting har skjedd eller vil finne sted innen kort tid. Med kort tid forstås her innen 4 uker.

Unntak

Elever som flytter i skoleåret og ny adresse fremkommer av Folkeregisteret, må søke ny kommune om å få gå på skolen denne har vært tilknyttet til ut skoleåret.

Se avsnittet nedenfor «Elever bosatt i andre kommuner».

Flytting fra annen kommune til Vågan kommune

Hovedregel – begge foresatte/ familie flytter

Hvis foresatte flytter fra annen kommune i løpet av skoleåret, skal eleven bytte skole til ny nærskole i Vågan kommune.

Retten og plikten til ny skole inntreer fra 1. i påfølgende måned etter at ny bostedsadresse fremkommer av Folkeregisteret, eller når det på annen måte kan dokumenteres at flytting har skjedd eller vil finne sted innen kort tid. Med kort tid forstås her innen 4 uker.

Hovedregel – en foresatt flytter

Hvis elev flytter fra en foresatt i annen kommune til annen foresatt med adresse i Vågan kommune i løpet av skoleåret, skal eleven bytte skole til ny nærskole i Vågan kommune.

Retten og plikten til ny skole inntreer fra 1. i påfølgende måned etter at ny bostedsadresse fremkommer av Folkeregisteret, eller når det på annen måte kan dokumenteres at flytting har skjedd eller vil finne sted innen kort tid. Med kort tid forstås her innen 4 uker.

Unntak

Elever som flytter fra annen kommune i løpet av skoleåret, og ny adresse fremkommer av Folkeregisteret, og ønsker å gå på skolen i den kommunen de har vært tilknyttet, må søke Vågan kommune om det.

Vågan kommune kan i disse tilfellene gi dispensasjon til å gå på skole i tidligere hjemkommune ut skoleåret. En forutsetning for at slik dispensasjon kan gis er Vågan kommune og angitte kommune er enige og har inngått en skriftlig avtale om dette, der tidsaspekt, økonomisk ansvar med mer er regulert.

For øvrig gjelder de regler/ prinsipper som fremkommer under «Søknad om skolebytte», avsnittene «Myndighet til å fatte vedtak» og «Generell saksbehandling ved søknad om skolebytte»

Elever bosatt og folkeregistrert i andre kommuner

Elever som er bosatt og folkeregistrert i andre kommuner, har ikke rett til skoleplass i Vågan kommune.

Dersom en elev bosatt i annen kommune ønsker skoleplass i Vågan må foresatte kontakte bostedskommunen og søke om skolebytte og refusjonsgaranti.

Dersom det er aktuelt for bostedskommunen å gi slik garanti, må bostedskommunen kontakte Vågan kommune og be om at eleven får skoleplass. Vågan kommune har eksklusiv rett til å avgjøre om dette skal gis eller ikke. En forutsetning for at slik rett kan gis er Vågan kommune og angitte kommune har inngått en skriftlig avtale om dette, der tidsaspekt, økonomisk ansvar med mer er regulert.

Når det gjelder barn som plasseres i fosterhjem i Vågan kommune skal barnevernet i hjemkommunen gi melding til Vågan kommune om og hvor barnet plasseres. Meldingen skal sendes til skole- og barnehageavdelingen.

For øvrig gjelder de regler/ prinsipper som fremkommer under avsnittene «Myndighet til å fatte vedtak i saker omhandlende skoletilhørighet og skoleskyss» og «Generell saksbehandling ved søknad om skolebytte».

Elever bosatt i Vågan kommune som søker om skoleplass utenfor kommunen

Som hovedregel inngår ikke Vågan kommune avtaler om kjøp av skoleplasser i andre kommuner, fordi elever bosatt i Vågan kommune har rett til skoleplass i kommunen.

Unntak kan gis i særlige tilfeller og forutsetter egen og skriftlig avtale mellom Vågan kommune og angitte kommune, der tidsaspekt, økonomisk ansvar med mer er regulert.

Etter avtale med Hadsel kommune har elever bosatt i Raftsundet anledning til å gå på skolen i Digermulen.

RETNINGSLINJER - SKOLEBYTTE AV ANDRE GRUNNER ENN FLYTTING - gml

Generelt

Utgangspunktet og hovedregelen er at en elev har rett og plikt til å gå på den skole som «dei soknar til». Det betyr her i den skolekrets de er bosatt i.

I Vågan kommune gis det unntaksvis, og under gitte vilkår, åpning for å la en elev gå på annen skole enn den skole «dei soknar til» dvs. hvor denne er folkeregistrert.

Vågan kommune vil i slike saker gjøre en konkret og individuell vurdering i forhold til om det foreligger spesielle forhold rundt eleven som tilsier skolebytte.

Det er i hovedsak tre forhold som kan danne grunnlag for en vurdering om skolebytte foruten flytting. Dette er de tilfeller der søknaden om skolebytte er begrunnet i

1. Mistrivsel
2. Mobbing
3. Andre forhold på skolen

Det er i praksis kun de to førstnevnte tilfellene som gir grunnlag for innvilgelse av skolebytte. Dette fremkommer nærmere i avsnittene nedenfor.

Hovedregel

Søknader om skolebytte som ikke er begrunnet med mobbing eller mistrivsel, vil bli avslått.

Det vil derfor ikke bli innvilget skolebytte hvor begrunnelsen for søknaden er:

1. Nærhet til foresattes arbeidssted.
2. Mangel på SFO-tilbud.
3. Trafikk- og sikkerhetsmessige forhold.
4. Eleven er alene i sitt årskull ved skolen.
5. Ønske om at eleven skal komme i et nytt miljø.
6. Foresatte påtar seg å dekke skysskostnaden.

RETNINGSLINJER - SKOLEBYTTE AV ANDRE GRUNNER ENN FLYTTING - reviderte

Generelt

Utgangspunktet er at en elev har rett og plikt til å gå på den grunnskole som «dei soknar til», jf. opplæringsloven § 8-1 1.ledd. Med dette forstås i den skolekrets de er bosatt i, se side 6 om skolekretser.

Retten og plikten gjelder frem til de går ut av 10.årstrinn. Det betyr i praksis at hvor det gis skolebytte til en elev uansett årsak gis gjelder denne retten i tid ut 10.årstrinn.

Det er, under gitte vilkår, åpning for å la en elev gå på annen skole enn den skole «dei soknar til» dvs. hvor denne er folkeregistrert/ bosatt.

Om søknaden

Søknader om skolebytte begrunnes i hovedsak ut fra følgende forhold:

1. Mistrivsel
2. Mobbing
3. Andre forhold (på skolen eller utenom skolen)

Mht. krav til innhold i søknaden vises det til avsnittet på side 7 og 8 «Generelt om saksbehandlingen ved skolebytte og skoleskys»

Hovedregel

I og med at det ikke er fritt skolevalg i Vågan kommune er det begrensede muligheter til å få dispensasjon til å bytte skole.

Unntak

Det gis først og fremst åpning for skolebytte i de tilfeller søknaden er begrunnet i mobbing, mistrivsel eller helsemessige forhold, jf. opplæringsloven §§ 9A-1, 9A-2 og 9A-3. Søknader som er begrunnet i annet enn dette resulterer som regel med avslag.

Eksempler

Praksis viser at søknader som begrunnes ut fra et ønske fra foresatte/ elev om nytt/ annet skolemiljø ender opp med et avslag. Det samme gjelder de søknader som er begrunnet ut fra praktiske hensyn som nærhet til fritidssysler og/ eller nærhet til foresattes arbeidssted. Manglende SFO-tilbud eller tilbud fra foresatte om å ta ansvar for skyssen til/ fra skolen gir heller ikke grunnlag for skolebytte.

Saksbehandlingen

Ved søknad om skolebytte vil Vågan kommune gjøre en konkret og individuell vurdering i forhold til om det foreligger forhold rundt eleven som tilsier skolebytte. Det vises her til de generelle saksbehandlingsreglene på side 7 og 8, samt følgende avsnitt «Nærmere om mistrivsel» og «Nærmere om mobbing» på henholdsvis side 15 og side 17.

Nærmere om mistrivsel

Definisjon

Med mistrivsel forstås der en elev er misfornøyd med sosiale forhold på skolen, misfornøyd med det fysiske miljøet på skolen, generell misnøye med medelever og lærere.

Slike søknader vil vurderes etter reglene i opplæringsloven kapittel 9a om elevers rett til et godt skolemiljø.

Rettslige grunnlag

Opplæringsloven § 9a-1.ledd

«Generelle krav

Alle elevar i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring».

Opplæringsloven § 9a-2. 3. og 4.ledd

«Det fysiske miljøet

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar.

Dersom ein elev eller forelder, eller eit av råda eller utvala ved skolen der desse er representerte, ber om tiltak for å rette på fysiske miljøtilhøve, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak».

Opplæringsloven § 9a-3.

«Det psykososiale miljøet

Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør.

Dersom nokon som er tilsett ved skolen, får kunnskap eller mistanke om at ein elev blir utsett for krenkjande ord eller handlingar som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal vedkommande snarast undersøkje saka og varsle skoleleiinga, og dersom det er nødvendig og mogleg, sjølv gripe direkte inn.

Dersom ein elev eller forelder ber om tiltak som vedkjem det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkjande åtferd som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak».

Vurderingen

Utgangspunktet

Flytting av en elev på grunn av mistriivsel er ikke det første virkemiddelet som skal benyttes.

Unntak

Hvis begrunnelsen for søknaden er at eleven ikke trives på skolen, kan et skolebytte kun innvilges dersom elevens skoletilbud *ikke vurderes som forsvarlig*, eller andre *særlige grunner* tilsier at skolebytte bør gis.

Vurderingen og saksbehandlingen

Hvis en elev eller foresatte er misfornøyd med læringsmiljøet, sosiale forhold eller andre ting på en skole, skal dette i første omgang meldes til skolen som egen sak om at det skoletilbudet som gis i det aktuelle tilfelle er å betegne som uforsvarlig.

Skolen skal på eget initiativ vurdere om det bør iverksettes tiltak for å bedre forholdene for denne eleven.

- ✓ Hvor skolen vurderer at det ikke foreligger forhold som tilsier at det må iverksettes særskilte tiltak for å bedre forholdene danner dette grunnlag for et ev. avslag på søknad om skolebytte.
- ✓ Hvor skolen vurderer at det skal iverksettes tiltak, vil det ikke være grunnlag for skolebytte før ev. tiltak er utprøvd og skolen har konkludert med at disse tiltakene ikke har gitt ønsket resultat.

Denne vurderingen skal fremkomme skriftlig av sakens dokumenter.

Hvis en etter å ha utprøvd aktuelle tiltak for å bedre forholdene fortsatt vurderer dem som uforsvarlig, kan et skolebytte være aktuelt. Også denne vurderingen skal fremkomme skriftlig av sakens dokumenter.

Når overnevnte forhold er avklart skal saken sendes skole- og barnehageavdelingen for videre utredning/ behandling. Saksbehandler på skole- og barnehageavdelingen skal da vurdere om det er grunn til å tro at det blir bedre for eleven ved en annen skole og at ikke forholdene for andre elever blir forverret. Denne vurderingen er eksklusiv saksbehandler. Det betyr at verken den skole eleven kommer fra eller andre sakkyndige (PPT, helsesøster m.fl.) skal uttale seg om dette i sin vurdering. Også denne vurderingen skal fremkomme skriftlig av sakens dokumenter.

I de saker hvor grunnlaget for søknaden er mistriivsel skal skole- og barnehageavdelingen be PPT om uttalelse i saken.

PPT skal gi sin tilrådning basert på den foreliggende dokumentasjon i saken fra skolen og ev. samtale med den elev det gjelder. Det skal aldri utarbeides tilrådning kun basert på elev eller foresattes uttalelse.

For øvrig gjelder de regler/ prinsipper som fremkommer under avsnittene «Myndighet til å fatte vedtak i saker omhandlende skoletilhørighet og skoleskyss» og «Generell saksbehandling ved søknad om skolebytte».

Nærmere om mobbing

Definisjon

Med mobbing forstås

gjentatt negativ eller «ondsinnert» atferd fra en eller flere rettet mot en elev som har vanskelig for å forsvare seg. Gjentatt erting på en ubehagelig og sårende måte er også å betegne som mobbing.

Denne definisjonen er hentet hos Utdanningsdirektoratet. Det er her gitt en definisjon på begrepet i forbindelse med den årlige elevundersøkelsen som gjennomføres på 7. og 10. årstrinn.

Slike søknader vil vurderes etter reglene i opplæringsloven kapittel 9a om elevers rett til et godt skolemiljø og § 8-1 4.ledd.

Rettslige grunnlag

I mobbesaker foreligger det ulike rettslige grunnlag for skolebytte, avhengig om det er mobberen eller den som blir mobbet som vurderes

§ 8-1. 4.ledd

Dette grunnlaget benyttes der det er snakk om å flytte på den som mobber

Bestemmelsen lyder følgende:

«Skolen

Når omsynet til dei andre elevane tilseier det, kan ein elev i særlege tilfelle flyttast til ein annan skole enn den skolen eleven har rett til å gå på etter første leddet. Før det blir gjort vedtak om å flytte ein elev, skal ein ha prøvd andre tiltak. Når det er nødvendig, kan eleven flyttast til ein skole utanfor kommunen, men ikkje slik at eleven må flytte ut av heimen eller at skoleskyssen blir uforsvarleg lang».

§§ 9A-1, 9A-2 og 9A-3

Disse grunnlagene benyttes I det tilfelle det er vurderes om den som blir mobbet skal få flytte skole. Bestemmelsen er angitt i avsnittet ovenfor «Nærmere om mistrivsel»

Vurdering

Utgangspunktet

Flytting av en elev er siste utvei i mobbesaker og ikke det første virkemiddelet som blir benyttet.

Kun der mobbesakene er særlig komplekse og utfordrende og hvor skolen har prøvd ut ulike tiltak, vil flytting være aktuelt.

Som det fremkommer av lovteksten er det mobberen som i utgangspunktet ev skal flyttes og ikke den som blir mobbet.

Unntak - mobberer

En elev som mobber eller på annen måte krenker andre kan flyttes til en annen skole dersom hensynet til de andre elevene tilsier det.

Dette følger av opplæringsloven § 8-1 fjerde ledd. Bestemmelsen er endret og trådte i kraft 24. april 2015. Endringene er en presisering av gjeldende rett.

Unntak – den som blir mobbet

Selv om utgangspunktet er at det er den som mobber som ev. skal flyttes er det en åpning for at det barn som blir mobbet kan bli flyttet.

Det forutsettes her at slik flytting er ønskelig for den det gjelder. I disse tilfellene er «barnets beste» det sentrale vurderingstema i vurderingen.

Saksbehandlingen

Generelt

Skolen har hovedansvaret for at alle elever har et godt psykososialt skolemiljø. Dette sikres først og fremst gjennom at skolen har fokus på og driver et aktivt forebyggende arbeid systematisk og med langsiktige planar. Det er derfor avgjørende at skolen arbeider aktivt og systematisk med det psykososiale skolemiljøet.

Dersom skolen oppdager at elever mobber andre eller blir utsatt for mobbing, skal skolen jobbe for å løse slike saker ved å sette inn egnede tiltak. I særlig alvorlige tilfeller viser departementet i Prop. 19L (2014-2015) at det kan virke urimelig at andre tiltak skal prøves ut først. Opplæringsloven åpner imidlertid ikke for at elever kan flyttes uten at skolen har prøvd andre tiltak.

Å flytte en elev er et svært inngripende virkemiddel, og det følger av reglene om psykososialt skolemiljø i opplæringslov kapittel 9a at skolen skal sette inn tiltak dersom det blir oppdaget krenkelser som mobbing.

PPT har en viktig forebyggende og veiledende rolle i forhold til grunnskolene. Skolen må derfor vurdere om og i hvilken grad PPT skal involveres før mulige tiltak vurderes og iverksettes.

Særlige saksbehandlingsrutiner i mobbesaker

Det er krav i alle mobbesaker at det skal foreligge en skriftlig uttalelse fra den skole vedkommende går på om hva som er gjort og hvordan de vurderer saken. Her vil blant annet dokumentasjon i den enkelte elevmappe være relevant.

Skolen skal i sin uttalelse ikke vurdere eller uttale seg om skolebytte skal gis eller ikke, eller hvilken skole som kan være aktuell å flytte til.

Når skole- og barnehageavdelingen ved saksbehandler har mottatt uttalelse fra den skolen det gjelder skal saksbehandler i første omgang vurdere om uttalelsen fra skolen beskriver

1. Hva skolen har av registreringer på den elev det gjelder
2. Hvordan skolen vurderer omfanget av saken
3. Hva som er vurdert av tiltak
4. Hvilke tiltak som har vært iverksatt
5. Resultatet av de ev tiltak som er gjennomført
6. Hvordan skolen vurderer fremtidsutsiktene for aktuell elev mht. problemstillingen

Når saksbehandler har konkludert med at saken er godt utredet fra skolens side skal det innhentes uttalelse fra sakkyndig part (i utgangspunktet PPT).

Oppdraget/ mandatet til sakkyndig part er å vurdere saken ut fra «barnets beste».

Den sakkyndige uttalelsen skal i hovedsak bygges ut fra

1. Den dokumentasjon som skolen har gitt i anledning saken, og
2. Uttalelse fra den elev det gjelder

Uttalelse fra foresatte kan tas med i vurderingen og gis den vekt som vurderes som naturlig sett ut fra alder og modenhet på den elev det er snakk om.

Heller ikke den sakkyndige vurderingen skal inneholde noe om hvilken skole det ev. skal byttes til. Denne vurderingen ligger eksklusivt hos den som fatter vedtak i saken.

For øvrig gjelder de regler/ prinsipper som fremkommer under avsnittene «Myndighet til å fatte vedtak i saker omhandlende skoletilhørighet og skoleskyss» og «Generell saksbehandling ved søknad om skolebytte».

RETNINGSLINJER - SKOLESKYSS OG SKYSSUTGIFTER TIL/ FRA SKOLE VED SKOLEBYTTE

Rettslige grunnlag

Opplæringsloven § 7-1.

«Skyss og innlosjering i grunnskolen

Elevar i 2.-10. årstrinn som bur meir enn fire kilometer frå skolen har rett til gratis skyss. For elevar i 1. årstrinn er skyssgrensa to kilometer. Elevar som har særleg farleg eller vanskeleg skoleveg har rett til gratis skyss utan omsyn til veglengda».

Uttalelse fra Utdanningdirektoratet

Av Utdanningsdirektoratets nettsider fremkommer følgende:

«Ved vurderinga må det takast utgangspunkt i kva som er grunnlaget for å gå på annan skole enn den næraste etter opplæringslova § 8-1 første ledd.

Dersom byte av skole er eit tiltak for å hindre mobbing eller sikre betre tilpassa opplæring, er det tale om tiltak for å sikre retten til opplæring, og det vil då ikkje vere høve til å stille vilkår om at kostnadene til skyss må dekkjast av dei føresette.

Dersom eleven blir teken inn på ein annen skole for å halde oppe kontakten med vener eller lette praktiske tilhøve for dei føresette, vil ikkje byte av skole nødvendigvis vere eit tiltak for å oppfylle retten til opplæring. I slike situasjonar kan det vere lov å stille som vilkår om at skyssen blir dekkja av dei føresette».

Presisering

Det er i denne sammenheng snakk om skyss mellom heim og skole.

Annen skyss i regi av skolen er ikke tema her. Eksempel på slik type skyss er skyss til basseng, kulturelle tilstelningar, leirskole med mer.

Hovedregel

Det generelle prinsippet er at elever ved grunnskolen har rett til gratis skoleskyss fra heim til skole tur/ retur. Dette prinsippet utledes direkte av § 7-1.

En konsekvens av dette er at det økonomiske og praktiske ansvaret for skyss til og fra skolen i utgangspunktet ligger hos kommunen.

Skoleskyssen gis enten ved at

1. Kommunen setter opp egen transport eller
2. Avtaler med foresatte om å kjøre eleven til/ fra mot kompensasjon

Unntak 1 – avstand fra hjem til skole

Hvor avstanden fra hjem til skole er under 2 km for 1.klassinger og under 4 kilometer for 2.-10.klassinger har eleven ikke krav på gratis skyss. Dette unntaket kan utledes direkte av § 7-1 1.ledd.

I disse tilfellene er det foreldrenes som har det praktiske og økonomiske ansvaret med å få eleven til/ fra skole

Unntak 2 –Skolebytte på grunn av andre forhold

Der foresatte har søkt om at eleven skal gå på en annen skole enn nærskolen og kommunen har innvilget skolebytte av andre grunner enn overnevnte kan kommune kreve at foreldrene dekker skyssen.

I disse tilfellene er det foreldrenes som har det praktiske og økonomiske ansvaret med å få elev til/ fra skolen.

Særlig om det tilfelle eleven ikke hadde rett til skoleskyss før skolebytte ble gitt

Dersom en elev ikke hadde rett til skyss til nærskolen søker seg til en annen skole og får skolebytte innvilget, kan det være rimelig at foreldrene står ansvarlig for transporten og de kostnader det ev. medfører. Hvis det ikke går ordinær offentlig transport, vil foreldrene måtte sørge for privat transport eller selv dekke utgifter til drosje.

Hvis kommunen innvilget bytte av skole på grunn av skolemiljøet eller for å sikre bedre tilpasset opplæring har eleven krav på gratis skyss også i disse tilfellene. Dette utledes av et ulovfestet forvaltningsrettslig prinsipp om at vilkår til et vedtak må være saklig, relevant og rimelig.

Særlig om det tilfelle eleven hadde rett til skoleskyss før skolebytte ble gitt

Dersom eleven allerede hadde rett til skyss til nærskolen, vil det etter omstendighetene kunne være urimelig at foreldrene må dekke hele skysskostnaden ved bytte av skole.

I slike tilfeller skal kommunen fortsatt dekke de kostnader som forelår før skolebytte. Dette utledes av et ulovfestet forvaltningsrettslig prinsipp om at vilkår til et vedtak må være saklig, relevant og rimelig.

Hvor kommunen har innvilget bytte av skole på grunn av skolemiljøet eller for å sikre bedre tilpasset opplæring dekker kommunen også denne merkostnaden.

Særlig om Barn i SFO

Retten til skoleskyss gjeld bare mellom hjem og skolen.

Barn i skolefritidsordninga (SFO) etter opplæringsloven § 13-7 har ikke rett til særskilt skyss. Dette gjelder uavhengig av hva grunnlaget for skyssen er, eksempelvis funksjonshemming. Årsaken til dette er at SFO er et frivillig tilbud iht. opplæringsloven og ikke en rettighet.

Saksbehandlingen vedrørende skoleskyss ved skolebytte

Ved skolebytte må foresatte også søke særskilt om dekning av eventuelle skyssutgifter.

Ved innvilgelse av skolebytte skal det i samme vedtak sies noe om skoleskyss. Dette gjelder både der det innvilges eller avslås skoleskyss.

Kommunen kan i noen tilfeller stille vilkår om at foreldrene betaler eventuelle skyssutgifter selv, se avsnittene ovenfor.

Dersom det ikke blir satt vilkår om at foreldre står ansvarlig for skoleskyss i nevnte vedtak er kommunen i utgangspunktet ansvarlig til å dekke skyssutgiftene. For å rette opp dette kan kommunen i ettertid fatte eget vedtak om avslag på skoleskyss.

Vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages, jf. Opplæringsloven § 7-1 og § 15-2.

For øvrig gjelder de regler/ prinsipper som fremkommer under avsnittene «Myndighet til å fatte vedtak i saker omhandlende skoletilhørighet og skoleskyss» og «Generell saksbehandling ved søknad om skolebytte».